

Omtentamen:

Viktig information. Läs detta först.

Det är tillåtet, men inte nödvändigt, att söka information från källor utöver kurslitteraturen. Att kopiera eller skriva av andras texter utan att ange källa kan däremot vara att bedöma som fusk (**plagiat**), enligt 10 kap. 1 § 1 HF. Ta därför för vana att ange källa när du citerar och refererar för att undvika eventuella misstankar om plagiat. Inget särskilt referenssystem behöver användas. Inte heller behövs en källförteckning.

Observera att detta är en individuell uppgift. Det betyder att **allt samarbete är förbjudet**. Otillåtet samarbete mellan studenter i samband med hemtentamen betraktas som fusk, 10 kap. 1 § 1 HF.

Att hjälpa någon annan att fuska ses också som fusk. Du får därför till exempel inte låta någon annan kopiera dina svar vid denna hemtentamen.

Inlämnat material plagiatkontrolleras och alla misstankar om otillåtet samarbete anmäls och utreds. Den som försöker vilseleda vid bedömningen av sin studieprestation kan bli föremål för disciplinära åtgärder. Ett försök är tillräckligt. Du riskerar varning eller avstängning, 10 kap. 2 § HF.

Betyg:

Maxpoäng 22.

0-11 p. Betyg U

11,5-14 p. Betyg 3

14,5-17,5 p. Betyg 4

18-22 p. Betyg 5

Kontakt:

Ansvariga lärare kommer att vara anträffbara under andra tentamenstimmen. Inga frågor besvaras i materiellt led. Endast frågor om ev. svårtydda frågeställningar får och kan besvaras.

Lärare nås på följande adresser:

Malin.brannstrom@oru.se (Arbetsrätt)

Karin.lundstrom.florin@his.se (Associationsrätt)

Erika.lunell@oru.se (Immaterialrätt)

Giacomo.lindgren@oru.se (Skatterätt)

Läs frågorna noga och svara på det som efterfrågas. Disponera din tid väl så att du hinner besvara samtliga frågor.

Lycka till!

/Elin Skog, Examinator.

Fråga 1 – Skatterätt (6 p)

Xavier har i flera år arbetat på en PR-byrå men väljer nu att starta eget. Han säger upp sig från PR-byrån och börjar på egen hand sälja PR-tjänster. Dessa tjänster säljer han bland annat till PR-byrån där han tidigare var anställd, men han har även tecknat avtal om att utföra arbete åt flera andra företag. I samband med att Xavier börjar sälja sina egna PR-tjänster gör han också ett antal inköp, vilka bland annat innefattar en arbetsdator.

Inkomstskatt

- a) Bedöm i vilken mån Xavier bedriver självständig förvärvsverksamhet. (1 p)
- b) Bedöm i vilken mån Xavier har skattepliktiga intäkter och avdragsgilla kostnader. (2 p)

Mervärdesskatt

- c) Bedöm i vilken Xavier bedriver självständig ekonomisk verksamhet. (2 p)
- d) Ange vad som i allmänhet krävs för att den ingående mervärdesskatten på ett inköp av en dator ska kunna dras av. (1 p)

Fråga 2 – Arbetsrätt (6 p)

Hedda arbetar på en tidningsredaktion. På redaktionen trycks magasin som ska säljas i butik och genom prenumerationer. Hedda trivs bra med sina arbetsuppgifter och är mycket flitig. Hedda hann bara arbeta en kort tid innan hon blev befordrad till arbetsledare.

Sedan Hedda blev arbetsledare har hon flera gånger om dagen fått meddelanden på Snapchat där kollegorna kommenterar hur fint hon klär sig. De förklarar också att Hedda är mycket snyggare än den tidigare arbetsledaren Torbjörn. Förutom att hon får kommentarer om sitt utseende har Hedda fått meddelanden med sexuella inviter skickat till sig på redaktionens interna chattsystem. Dessutom brukar vissa av kollegorna vissla efter Hedda när hon går genom det öppna kontorslandskapet för att komma fram till sitt skrivbord.

Eftersom kollegornas beteende gör Hedda ledsen vänder hon sig till sin chef för att berätta om vad som hänt. Chefen säger att Hedda inte ska ta så allvarligt på detta eftersom det är en hård jargong på arbetsplatsen och att branschen är mansdominerad. Chefen förklarar även att Hedda vet om detta eftersom han varnade henne när hon blev anställd.

Gör en bedömning av situationen och hänvisa till relevanta bestämmelser i diskrimineringslagen. Vilket ansvar har chefen? Hur kan en eventuell process gå till och vilka blir konsekvenserna om det visar sig att diskriminering har förekommit? Kan Hedda få någon ersättning?

Fråga 3 - Immaterialrätt (5 p)

Företag A började i maj 2020 att sälja ett solskydd med fjärilsliknande form (bild 1). Eftersom solskyddet – som ger skugga och skyddar mot UV-strålar – sålt bra under sommaren lämnade företaget in en ansökan om registrering av mönstret hos Patent- och registreringsverket (PRV) den 4 november 2020. Mönstret registrerades för produkten tält hos PRV senare samma månad.

Bild 1

Företag B, som tillverkar trädgårdsmöbler av olika slag, invänder mot registreringen och gör gällande att de har ett liknande mönster registrerat hos PRV i metallisk färg för trädgårds- och beachparasoll sedan den 4 juni 2018 (bild 2). Deras paviljong har funnits till försäljning i såväl Sverige som Danmark och Norge sedan juli 2018. Företag B hävdar också att ett intrång har skett i upphovsrätten till paviljongen.

Bild 2

- a) **Diskutera Företag B:s möjligheter att vinna framgång med sin invändning enligt mönsterskyddslagen.**
- b) **Diskutera om något upphovsrättsligt intrång har begåtts av Företag A.**

Motivera ditt svar och ange lagrum.

Fråga 4 – Associationsrätt (5 p)

Dorian AB har en styrelse bestående av 5 personer, vilka är följande: Anders, August, Carl, David och Erik. Styrelseordförande är August. August innehar också 80 % av aktierna och rösterna i bolaget. August anses allmänt i egenskap av styrelseordförande och huvudaktieägare i bolaget som dess ”starke man”. August är även särskild firmatecknare och VD i Dorian AB.

Dorian AB importerar, försäljer och hyr ut olika typer av maskiner till byggsektorn och näraliggande verksamheter, t.ex. lyftkranar och mobila byggnadsställningar. Dorian har även lyckats komma in i den ”heta” norska oljebranschen, som kräver delvis annan utrustning men samtidigt är betydligt mer vinstgivande än den svenska marknaden. Omsättningen ligger på ca 2 miljarder kr/år och en vinst före skatt på ca. 150 mkr/år. Dorian har en betydande konkurrent, nämligen Kronan AB. Kronan AB:s enda aktieägare är Otto Pelikan. Otto är också Kronan AB:s styrelseordförande. Otto är vid det här laget 82 år och överväger att dra sig tillbaka.

Otto tog i augusti av 2020 kontakt med August för att efterhöra om Dorian AB skulle vara intresserade av att förvärva Kronan AB. Otto menar att ett sådant förvärv skulle leda till synergieffekter för Dorian och att Dorian därigenom skulle stärka sin marknadsposition i Småland och västra Sverige. På en lunch i september för August och Otto ett inledande samtal om Dorian AB:s eventuella förvärv av Kronan AB. Parterna kommer överens om att en rimlig köpeskilling för Kronan AB skulle kunna vara 68 Mkr givet bolagets resultat för 2019 även står sig 2020 (vinsten var 2019 10 mkr).

Efter mötet sammankallar August omedelbart styrelsen i Dorian AB, varvid styrelsen bl.a. diskuterar förvärvet av Kronan AB och priset. August får i egenskap av styrelseordförande och VD för Dorian i uppdrag av styrelsen att fortsätta förhandlingarna med Otto, eventuellt också säkerställa ”de närmare villkoren för detta”; allt enligt styrelseprotokoll av den 29 september 2020. I sak är det dock, som August också muntligen påpekar med styrka för övriga styrelseledamöter på mötet, han som är ”den starke mannen och den som bestämmer i Dorian”. Därtill tillägger han: ”Vill jag köpa något gör jag det!”. Ingen yttrar sig därefter i denna fråga på styrelsemötet.

August och Otto träffas återigen i oktober över en middag på Zoom. Herrarna för en livlig och fruktbar diskussion under några timmar samtidigt som de blir påtagligt berusade. På mötet konstaterar de muntligen att de ”i princip är överens om 68 mkr för Ottos samtliga aktier i Kronan AB” och vidare framhåller August för Otto att visserligen måste han ta upp saken med styrelsen, men det är inget problem då det ju är ”han som bestämmer”. Otto utgår från att parterna ingått ett bindande avtal. I november och december samtalar August och Otto med varandra ett flertal gånger på telefon. August hänvisar då till att ”jag håller fast vid vad jag sa på middagen, men att jag måste ta upp förvärvet med min styrelse”.

På styrelsemöte den 3 januari 2021 i Dorian AB konstaterar styrelsen att Kronan AB inte är ett lämpligt förvärv i nuläget, eftersom man tror att byggsektorn kommer att minska i storlek under de kommande två åren på grund av Coronakrisen, att något bindande avtal med Otto inte ingåtts av August å Dorian AB:s vägnar samt att ett sådant förvärv hur som helst var villkorat av att styrelsen godkänt detsamma och så inte skett.

Otto blir efter det att han fått vetskap om styrelsebeslutet mäkta arg och kontaktar därför advokaten Hugo Hugentott för att få det bekräftat att ett bindande avtal om köp av aktierna i Kronan AB för 68 mkr föreligger och att Otto kan kräva skadestånd av Dorian AB om det inte fullgörs. Efter en stunds funderande kommer Hugo Hugentott fram till **två möjliga grunder** (nedan a och b) **som talar för att avtalet skall vara bindande**. Dessa anges nedan och din uppgift är att utvärdera dem (dvs. är de hållbara i en process och varför i så fall):

- (a) I första hand "avtalet är bindande på den grund att August ingått avtalet å Dorian AB:s vägnar i egenskap av VD." Är detta argument hållbart i en process och i så fall varför/varför inte?
- (b) I andra hand "avtalet är bindande på den grund att August ingått avtalet i egenskap av särskild firmatecknare för Dorian AB då han antingen explicit eller implicit haft styrelsens uppdrag att förvärva aktierna i Kronan AB." Är detta argument hållbart i en process och i så fall varför/varför inte?

Rättningsmall för omtentamen RV010G och RV003G

Fråga 1 – Skatterätt

Xavier har i flera år arbetat på en PR-byrå men väljer nu att starta eget. Han säger upp sig från PR-byrån och börjar på egen hand sälja PR-tjänster. Dessa tjänster säljer han bland annat till PR-byrån där han tidigare var anställd, men han har även tecknat avtal om att utföra arbete åt flera andra företag. I samband med att Xavier börjar sälja sina egna PR-tjänster gör han också ett antal inköp, vilka bland annat innefattar en arbetsdator.

Inkomstskatt

- a) Bedöm i vilken mån Xavier bedriver självständig förvärvsverksamhet. (1 p)
- b) Bedöm i vilken mån Xavier har skattepliktiga intäkter och avdragsgilla kostnader. (2 p)

Mervärdesskatt

- c) Bedöm i vilken Xavier bedriver självständig ekonomisk verksamhet. (2 p)
- d) Ange vad som i allmänhet krävs för att den ingående mervärdesskatten på ett inköp av en dator ska kunna dras av. (1 p)

Svar:

- a) Xaviers verksamhet ska särskilt betraktas som självständig i den mån han inte är att betrakta som anställd. Eftersom han har flera uppdragsgivare är han inte beroende av PR-byrån där han tidigare var anställd. Hans förvärvsverksamhet är således självständig, se 13 kap. 1 § IL
- b) Ersättning för tjänster, såsom PR-tjänster, ska tas upp som intäkt. Se 15 kap. 1 § IL. Utgifter för inköp, däribland en dator, ska tas upp som kostnad 16 kap. 1 § IL.
- c) Enligt 4 kap. 1 § ML är en ekonomisk verksamhet varje verksamhet som bedrivs av en tjänste-leverantör, vilket stämmer på Xavier. Den ekonomiska verksamheten är självständig om personen inte är bunden till en arbetsgivare genom anställningsavtal eller annat rättsligt förhållande. Eftersom anställningsförhållandet upphört kan han således bedriva självständig ekonomisk verksamhet.
- d) Ingående mervärdesskatt på förvärv, såsom av en dator, får dras av i den mån köparen bedriver skattskyldig verksamhet enligt 8 kap. 3 § ML.

Fråga 2 – Arbetsrätt

Den lag som hjälper oss att besvara frågeställningarna är diskrimineringslag (2008:567) (DL). Lagens ändamål är att motverka diskriminering och i övrigt verka för lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion m.m., 1 kap. 1 § DL. I 1 kap. 3 § DL läser vi att lagen är tvingande. Det går inte att avtala bort reglerna i diskrimineringslagen.

Det verkar som att Hedda blivit utsatt för sexuella trakasserier på sin arbetsplats. Med sexuella trakasserier menas ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet, 1 kap. 4 p. 5 DL. Hedda får kommentarer om sitt utseende, sexuella inviter på chattsystemet och blir visslad efter när hon går genom kontorslandskapet. Dessa händelser kan sägas uppfylla rekvisitetet ”uppträdande av sexuell natur”. Att beteendet är oönskat från Hedda är tydligt eftersom hon förklarar för sin chef att hon blir ledsen.

Om en arbetsgivare (här avses personer med någon form av arbetsledande befattning) får kännedom om att en arbetstagare anser sig i samband med arbetet ha blivit utsatt för sexuella trakasserier av någon som utför arbete hos arbetsgivaren, är arbetsgivaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden, 2 kap. 3 § DL. Att chefen är medveten om de sexuella trakasserierna är uppenbart eftersom Hedda berättat om vilka händelser hon blivit utsatt för. Heddas arbetsgivare är därför tvungen att utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att liknande händelser inte ska inträffa igen.

Arbetsgivaren har även en skyldighet att bedriva ett arbete med aktiva åtgärder. Vad som menas med aktiva åtgärder går att läsa om i diskrimineringslagens tredje kapitel. Arbetsgivaren är skyldig att undersöka, analysera, vidta åtgärder och följa upp arbetet, 3 kap. 2 § DL. Arbetet ska genomföras fortlöpande, och åtgärder ska vidtas så snart det är möjligt, 3 kap. 3 § DL. Arbetsgivaren är enligt 3 kap. 6 § skyldig att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra sexuella trakasserier. Arbetsgivaren är skyldig att följa upp och utvärdera arbetet. I det här fallet verkar det inte finnas rutiner för detta på arbetsplatsen och arbetsgivaren kan därmed inte sägas bedriva ett aktiva åtgärder.

Den som inte uppfyller sina skyldigheter att utreda och vidta åtgärder mot sexuella trakasserier ska betala diskrimineringsersättning. Ersättningen ska betalas till den som kränkts av överträdelsen. När ersättningen bestäms ska syftet att motverka överträdelser av lagen beaktas, 5 kap. 1 § DL. Det verkar som att Hedda kan ha rätt till denna ersättning.

Om Hedda vill kan Diskrimineringsombudsmannen föra hennes talan i en eventuell rättegång enligt 6 kap. 2 § DL. I diskrimineringsmål finns en särskild fördelning av bevisbördan enligt 6 kap. 3 § DL.

Fråga 3 – Immaterialrätt

Läraren hänvisar till seminariet i immaterialrätt.

Har ni vidare frågor så kan ni kontakta rättande lärare via mail.

erika.lunell@oru.se

Fråga 4 - Associationsrätt

a) I egenskap av VD har August har ansvaret för den löpande förvaltningen i Dorian AB i enlighet med styrelsens riktlinjer och anvisningar (8 kap. 29 § ABL). Med stöd av 8 kap. 36 § ABL får August företräda bolaget och teckna dess firma beträffande uppgifter som han skall sköta enligt 8 kap. 29 § ABL. Lägg märke till att 8 kap. 29 § och 8 kap. 36 § ABL anger vad som utgör VD:s behörighet. Verksamhetsföremålet pekar ut gränsen mellan tillåten och otillåten verksamhet, inte gränsen för VD:s behörighet (inget bolagsorgan skall ju agera i strid med föremålet för bolagets verksamhet). Verksamhetsföremålet är en befogenhetsinskränkning.

Förvärvet av aktierna i Kronan AB är typiskt sett en åtgärd som är av stor betydelse (i förhållande till omfattningen av bolagets verksamhet) och ovanlig art (i förhållande till den verksamhet bolaget bedriver) och som skall beslutas av styrelsen (eller ibland t.o.m. av stämman). Åtgärden omfattas med andra ord inte av den löpande förvaltningen. Det finns inget i frågan som tyder på att August enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar haft ett mera vittgående ansvar som innefattat företagsförvärv. Inte heller finns något som tyder på att särskild brådska vad gäller avtalets undertecknande förelegat. August har därmed överträtt sin lagstadgade behörighet.

Bolaget bundenhet vid avtalet bedöms enligt 8 kap. 42 § 1 stycket 2 meningen jämligt 8 kap. 36 § och 8 kap 29 § ABL. Med hänsyn till Hugos erfarenhet av affärslivet borde åtminstone han ha insett att avtalet innebar ett behörighetsöverskridande. På denna grund är därför bolaget inte bundet.

b) Särskild firmatecknares befogenhet

En särskild firmatecknare har samma behörighet som styrelsen förutom sådan behörighet som följer av specifika lagstadgade hänförliga till interna aktiebolagsrättsliga frågor såsom beslut om nyemission pga delegation (jfr 8 kap. 37 § ABL). Med särskild firmateckningsrätt följer emellertid inte någon befogenhet. Det betyder att en särskild firmatecknare måste ha ett uppdrag för att få företa en viss åtgärd. Ett sådant uppdrag meddelas typiskt sett av styrelsen. Ett uppdrag (befogenhet) är sålunda grundat på ett beslut av styrelsen. Detsamma synes vara fallet om den särskilda firmatecknare i annan egenskap intar en ställning som ger sådan befogenhet, t.ex. koncernchef.

I det aktuella fallet kan innebörden av styrelsens beslut på mötet diskuteras. Å ena sidan fick August i egenskap av styrelseordförande och VD för Dorian AB i uppdrag av styrelsen att

fortsätta förhandlingarna med Otto, eventuellt också att säkerställa ”de närmare villkoren för detta” (något som kan tolkas som villkor för ett implicit bindande avtal). Å andra sidan synes inte August själv ha uppfattat saken på samma vis och därav hans erinran om att det är han som bestämmer.

Båda argumentationslinjerna är fullt möjliga men för egen del lutar jag åt den senare. Något explicit uppdrag kan därmed inte anses ha avgivits och ej heller bör ”de närmare villkoren” betraktas som annat än villkor som skall underställas styrelsen prövning. Detta torde också vara i linje med kommersiell praxis.

Bolaget torde inte vara bundet (se 8 kap. 42 § andra stycket ABL). Förhållandena i det aktuella fallet torde vara så oklara när det gäller Augusts eventuella uppdrag att Otto och Hugo knappast kan anses ha varit i god tro.

Se även NJA 1995 s 437.